

JOLEIN

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

- 1] Jolein kan ook een verkorting zijn van Marjolein:
 - 1.1] Nederlandse verkleinvorm van Maria; in de loop der tijden is er veel over de betekenis gespeculeerd. De laatste stand van zaken:
 - 1.1.1] van oorsprong Egyptische naam:
 - 1.1.1.1] 'welgevormd', 'schoon'.
 - 1.1.1.2] door (de Oud-Egyptische) god (Ammon) bemind
 - 1.1.2] Hiëronymus († 420; feest 30 september) schreef een boek over de betekenis van bijbelse namen. Hij veronderstelt:
 - 1.1.2.1] 'stilla maris' = 'druppel van de zee.
 - 1.1.2.2] stilaan verbasterd tot 'stella maris' = 'sterre der zee'.
 - 1.1.2.3] Ook is geopperd 'verhevene (over de zee)'
 - 1.1.3] van oorsprong Hebreeuws (wat gezien de resultaten niet voor de hand ligt).
 - 1.1.3.1] houdt verband met 'bitter'
 - 1.1.3.2] of met 'weerspannigheid'.
 - 1.2] verkorte variant van de plant 'Marjolein', Nederlandse weergave van 'Majoraan': geneeskrachtig en aromatisch (= sterk-geurend) kruid. Planten, kruiden en bloemen komen wel vaker voor als voornamen (vgl. Arnica, Jolanda, Lilia, Rosa, Viola enz.).
*
 - 2.1] De uitgang '-lein' zou een Nederlandse vorm kunnen zijn van de uitgang '-lina'; deze geeft een verkleinvorm aan, zoals bv. in Carolina (vgl. Karlijn), Evelina, Hugolina, Joselina, Marcelina enz.
 - 2.2] 'Jo-' is een verkorting van een naam die met deze klank begint; het meest voor de hand ligt
 - 2.2.1] Johanna = 'Hij (= God) zal genadig zijn' (Hebreeuws).
 - 2.2.2] ook mogelijk is Josefa = 'Hij (= God) zal vermeerderen'.
*
 - 3] Het zou hier ook kunnen gaan om een verkleinvorm van de Franse naam Jolie = 'leuk', 'lief', 'aantrekkelijk'.
*

Maria, moeder van God, Jeruzalem, Palestina // Efese, Klein-Azië; † **halverwege 1e eeuw**.

De belangrijkste Mariafeesten zijn **15 augustus**: Maria's dood (= Maria ten hemelopneming); **8 september**: Maria geboorte en **8 december** Maria Onbevlekt Ontvangen.

Maria was de moeder van Jezus. Omdat Hij genoemd wordt 'de Zoon van God' draagt zij sinds de vierde eeuw de eretitel 'Moeder van God' (feest: 1 januari).

Over haar leven is eigenlijk niet veel bekend. Van Lukas weten we dat Maria als jong meisje een boodschapper van God ('engel') op bezoek kreeg; hij begroette haar met de woorden "Wees gegroet Maria, vol van genade, de Heer is met u." Vervolgens gaf hij haar te kennen dat zij een zoon zou krijgen. Maar zij antwoordde dat zij geen omgang had met haar verloofde. Hij heette Jozef. Dat weten we uit Mattheus' evangelie. De engel antwoordde, dat het een kind van God zou zijn. Daarop sprak zij: "Zie, ik ben het dienstertje van Heer" (feest: Maria Boodschap: 25 maart). Lukas vertelt dat Maria's kind op reis geboren werd, omdat ze in het kader van een volkstelling vanuit hun woonplaats Nazareth naar Bethlehem moesten, de stad van hun stamvader David. Er was voor hen geen plaats was in de herberg; het kind werd ergens buiten geboren; ze wikkelden het in doeken en legden het in een kribbe. Na veertig dagen ging de moeder van Jezus naar de tempel voor het reinigingsritueel; ook dat was een typisch Joods gebruik (feest: Maria Lichtmis: 2 februari). Volgens Mattheus moest het jonge gezin vluchten naar Egypte, omdat koning Herodes had besloten het kind te doden. Na terugkeer gingen ze wonen in Nazareth. Lukas weet nog te vertellen hoe het kind op 12-jarige leeftijd tijdens een bezoek aan de tempel te Jeruzalem aan de aandacht van zijn ouders ontsnapte. Het bleef temidden van de schriftgeleerden en rabbijnen achter. Pas na drie dagen vonden zijn ouders hem. Zijn moeder sprak: "Jongen waarom heb je ons dit aangedaan. Kijk eens hoe je vader en ik ongerust naar je hebben gezocht." Hij moet toen gezegd hebben: "Je wist toch dat ik bij mijn vader moest zijn." Ze begrepen niet wat Hij bedoelde, maar weer tekent Lukas aan: "Zijn moeder bewaarde al deze woorden in haar hart."

In Jezus' openbaar leven wordt zij een paar keer terloops vermeld: op de bruiloft te Kana, waar Jezus water in wijn verandert. Maar vooral bij Jezus' lijden en dood. Volgens Johannes zou zij onder het kruis gestaan hebben tezamen met zijn meest geliefde leerling. Hij vertrouwde haar aan die leerling toe, en tegen zijn moeder zei Hij: "Ziedaar uw zoon." Na Jezus' opstanding blijken die woorden bewaarheid. Jezus' moeder is het middelpunt van de achtergebleven leerlingen die wachtten op de komst van Heilige Geest. Zij is het biddend hart van de gemeenschap, zo suggereert de schrijver van de Handelingen der Apostelen, die waarschijnlijk dezelfde is als de evangelist Lukas. Meer vertelt het Nieuwe Testament niet over haar.